

BOEKJE PIENTER

Regel 1: de sergeant heeft altijd gelijk

Regel 2: mocht de sergeant ongelijk hebben,
dan treedt onmiddellijk regel 1 in werking

**Landelijk
Zorgsysteem**
voor Veteranen

Het 'Boekje Pienter' is een informatief boekje, waar veel veteranen in hun opleiding mee te maken hebben gehad. De oorsprong van het 'Boekje Pienter' ligt in de koloniale tijd, destijds werd het Boekoe Pinter genoemd. Het was een leeg notitieboekje dat militairen tijdens hun opleiding kregen uitgereikt om opgedane kennis in te noteren.

Later werd het een naslagwerk voor militaire uitspraken. In 2003 heeft adjudant Marcel van Hemert het via een website voortgezet. Helaas is het boekje vol kennis offline gehaald. Om deze kennis toch met jullie te delen, ontvang je dit 'Boekje Pienter'. Het boekje is bekend bij veel veteranen en militaire oorlogs- en dienstslachtoffers. Door het boekje op een prominente plek in je (behandel)kamer te leggen, ontstaat er mogelijk een mooi gesprek tussen jou en de veteraan*!

Mocht je zelf nog aanvullingen hebben of via een gesprek aanvullingen krijgen van de veteraan, kan je deze aan het eind van het boekje zelf invullen op de lege pagina's. We hopen dat het boekje helpt om aansluiting te vinden met de veteraan.

**Als we veteraan zeggen bedoelen we ook militaire oorlogs- en dienstslachtoffers*

INHOUDSOPGAVE

VERHAAL VAN DEFENSIE

04

TAKEN IN NEDERLAND

07

TAKEN IN HET BUITENLAND

08

VETERANEN

09

KONINKLIJKE MARINE

10

KONINKLIJKE LANDMACHT

12

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

14

KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

16

SPREEK JIJ DE TAAL VAN DE VETERAAN?

18

AANSPREEKTITELS BIJ DE KRIJGSMACHT

19

A B C

24

MUSEA

30

VERHAAL VAN DEFENSIE

Het ministerie van Defensie bestaat uit zeven organisatiedelen. De vier krijgsmacht delen zorgen ervoor dat de militairen en het materieel klaar zijn voor inzet. Het Defensie Ondersteunings-commando en de Defensie Materieel Organisatie ondersteunen door producten en diensten te leveren. De Bestuursstaf maakt het beleid.

Defensie heeft drie hoofdtaken. Dit zijn:

- 1. Beschermen van het eigen grondgebied en dat van bondgenoten.
- 2. Bevorderen van de (internationale) rechtsorde en stabiliteit.
- 3. Ondersteunen van civiele autoriteiten en leveren van bijstand bij rampen en crises.

PERSONEEL DEFENSIE

(aantallen 01-07-2026)

Militair

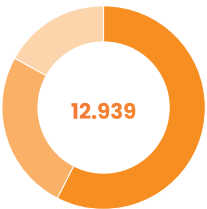
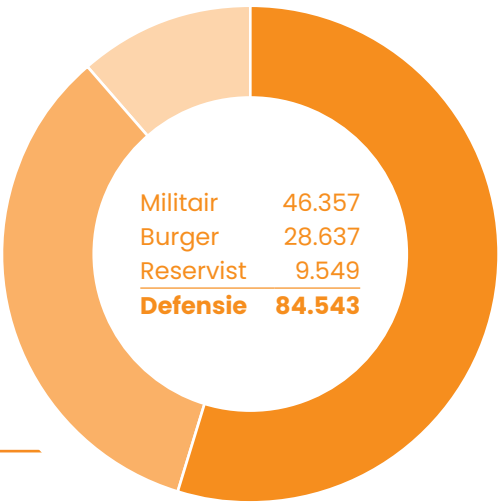
♀ 40.239 ♀ 6.118

Burger

♀ 19.326 ♀ 9.311

Reservist

♀ 7.916 ♀ 1.633

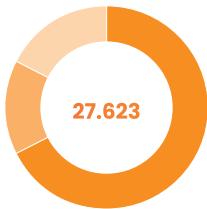

Marine

12.939

♀ 10.761 ♀ 2.178

Militair	7.455
Burger	3.299
Reservist	2.185

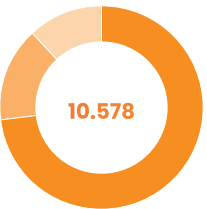

Landmacht

27.623

♀ 24.260 ♀ 3.363

Militair	18.703
Burger	4.104
Reservist	4.816

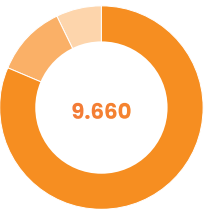

Luchtmacht

10.578

♀ 8.717 ♀ 1.861

Militair	7.729
Burger	1.591
Reservist	1.258

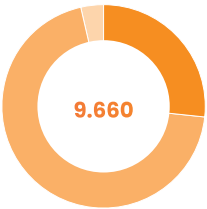

Marechaussee

9.660

♀ 7.498 ♀ 2.162

Militair	7.874
Burger	1.113
Reservist	673

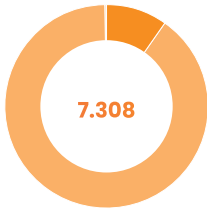

Bestuursstaf

4.981

♀ 3.377 ♀ 1.604

Militair	1.332
Burger	3.472
Reservist	177

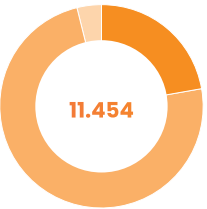

Materieel Organisatie

7.308

♀ 5.589 ♀ 1.719

Militair	717
Burger	6.572
Reservist	19

Ondersteunings-commando

11.454

♀ 7.279 ♀ 4.175

Militair	2.547
Burger	8.486
Reservist	421

Wij zijn Defensie. Onmisbaar in een wereld vol onrust. We beschermen wat ons Nederlanders dierbaar is. We strijden voor een wereld waarin mensen in vrijheid en veiligheid kunnen leven. Omdat we ervan overtuigd zijn dat ieder mens dat verdient. Dat is onze missie en daarvoor gaan we op missie.

Werken bij Defensie is voor velen van ons een levenskeuze omdat we iets willen betekenen voor ons land. Een keuze met impact, ook voor onze familie en vrienden. We zijn gewone mensen. Maar als het er op aankomt, riskeren we desnoods ons leven.

Nederland is onze basis. Ons land zullen we altijd verdedigen. Het is goed voor ons koninkrijk, als andere landen stabiel zijn. Daarom werken wij in Nederland maar ook ver over de grens aan vrede, vrijheid en veiligheid. Onze vrijheid begint immers bij die van een ander.

Bron: www.defensie.nl/onderwerpen/overdefensie/het-verhaal-van-defensie/wat-doet-defensie

De krijgsmacht komt in actie als meer nodig is dan praten alleen. Het liefst helpen we oorlog, conflict en onrecht te voorkomen. Dat doen we als het kan geweldloos maar als het moet grijpen we in met alle kracht die nodig is. Want soms is het noodzakelijk om woorden kracht bij te zetten. Dan vechten we voor vrede en brengen rust waar onrust heerst. Waar het rustig is, beschermen we die rust. Bij rampen en nood, bieden we hulp. We kunnen het niet alleen. We doen dat schouder aan schouder. Met bondgenoten uit binnen- en buitenland. We helpen elkaar. Samen voeren we professioneel missies uit, verbonden door dezelfde missie. Zolang er oorlog, onrust, conflicten, piraterij en terreur in de wereld zijn, is de krijgsmacht hard nodig. Want als wij niet helpen, wie dan wel. 'Defensie, 2025.'

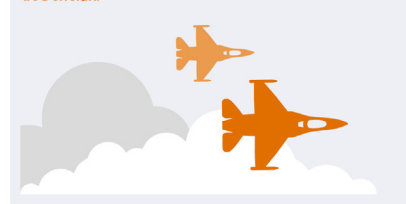

TAKEN IN NEDERLAND

Explosieven ruimen op land en op zee.

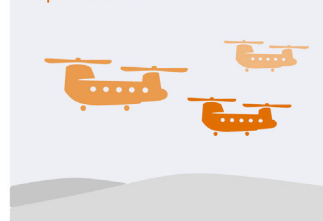
Nederland en België bewaken samen het luchtruim van de Benelux.

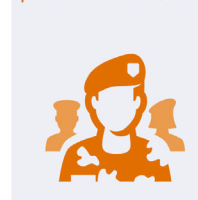
Defensieduikers zoeken onder water naar vermiste personen of voorwerpen.

Ondersteunen bij verplaatsing materieel van partnerlanden.

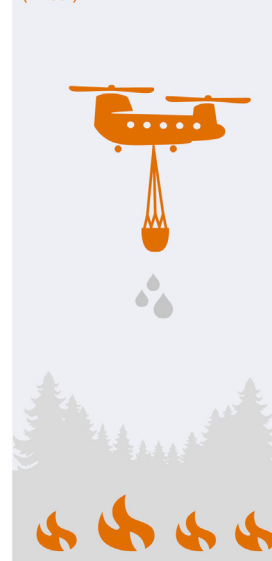
Ondersteunen politie bij doorzoeken woningen, percelen en andere locaties.

Marechaussee beveiligt objecten met verhoogde dreiging op aanslagen.

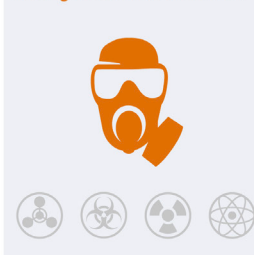
Blushelikopters paraat voor grote (natuur)branden.

24/7 bewaken Nederlands luchtruim door luchtgevechtsleiding.

Ontsmettingseenheid voor chemische, biologische, radiologische en nucleaire stoffen.

Ceremoniële inzet vormt het visitekaartje van Nederland.

TAKEN IN HET BUITENLAND

Nederland wil dat mensen in andere landen ook veilig kunnen leven. Nederland zet militairen daarom in voor verschillende missies in het buitenland.

Ook voor een veilig Nederland is het belangrijk dat er op andere plekken in de wereld geen conflicten zijn. Bij een militaire missie stuurt Defensie militairen naar het buitenland om de vrede te herstellen of een conflict te voorkomen. De Verenigde Naties (VN) organiseert deze militaire missies. De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) en de Europese Unie (EU) doen dat ook.

Bron: <https://www.defensie.nl/onderwerpen/missies/soorten-missies>

Er zijn 3 soorten militaire missies:

Waarnemingsmissies.

Een waarnemingsmissie is een militaire missie die wordt uitgevoerd door ongewapende militairen. Deze ongewapende militairen controleren in een voormalig crisisegebied of de partijen de vredesakkoorden naleven. En of de partijen zich houden aan de overeengekomen wapenstilstand.

Vredeshandhavende missies.

Bij een vredeshandhavende missie plaatsen militairen zich passief tussen de strijdende partijen. Zo proberen ze tijd te winnen voor een militaire of politieke oplossing. De militairen werken samen met lokale autoriteiten en hulpverleners.

Vredesafdwingende missies.

Bij een vredesafdwingende missie mogen militairen geweld gebruiken om een einde aan een conflict te maken. Een vredesafdwingende missie biedt geen oplossing voor de lange termijn. De missie gaat gepaard met een wederopbouwprogramma of een complete vredesregeling.

VETERANEN

Sinds 1940 heeft Nederland ruim 675.000 militairen ingezet tijdens drie oorlogen en ruim honderd vredesmissies

Veteranen zijn alle (ex)-militairen met de Nederlandse nationaliteit die het Koninkrijk dienden in oorlogsomstandigheden. Of daarmee overeenkomende situaties, zoals vredesmissies in internationaal verband.

Het grootste deel van de oorlogsveteranen die zijn ingezet tijdens de Tweede Wereldoorlog, de dekolonisatiestrijd in voormalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea en de Korea-oorlog is overleden.

Nederland heeft momenteel ongeveer 101.100 veteranen (Nederlands Veteraneninstituut - 2026). Ongeveer de helft van hen heeft in de jaren 1979 tot nu deelgenomen aan één of meerdere vredesmissies in internationaal verband.

Veteranen* en militaire oorlogs- en dienstsachtoffers verdienen erkenning en respect. De Nederlandse staat is hen zeer dankbaar voor hun inzet. En laat dat blijken met beleid dat zich richt op zorg en erkenning en waardering, wat is vastgelegd in de Veteranenwet (2014). Zo biedt Defensie bijvoorbeeld hulp bij de verwerking van lichamelijke of psychische klachten. Ook kunnen veteranen de veteranenpas krijgen en is er jaarlijks de Nederlandse Veteranendag. Voor het uitvoeren van de Veteranenwet is het Nederlands Veteraneninstituut en het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen opgericht.

**Als we veteraan zeggen bedoelen we ook militaire oorlogs- en dienstsachtoffers*

KONINKLIJKE MARINE

In Nederland en in het buitenland helpt de marine bij crisisbeheersingsoperaties, humanitaire hulpoperaties en rampen. Het krijgsmachtdeel kan zelfstandig operaties uitvoeren. Optreden kan ook samen met de landmacht, luchtmacht, marechaussee en met buitenlandse bondgenoten. De Koninklijke Marine is het oudste onderdeel van de Nederlandse krijgsmacht.

De organisatie van de Koninklijke Marine bestaat grofweg uit vlooteenheden, het Korps Mariniers en een aantal walinrichtingen. Ze hebben hun belangrijkste bases in Den Helder, Doorn, Rotterdam en in het Caribisch gebied. De taken van de Koninklijke Marine kunnen in drie grote categorieën worden ondergebracht:

Veiligheid op zee

Door scheepvaartroutes en knooppunten op zee te beveiligen is ongehinderde handel en veilig transport mogelijk. De marine bestrijdt bijvoorbeeld drugstransporten, piraterij, mensensmokkel, wapensmokkel en terreur. Marineschepen varen daarvoor patrouilles, leggen blokkades en voeren boardingoperaties uit.

De onderzeeboten beveiligen wereldwijd zeegebieden en verzamelen inlichtingen. Dichter bij huis ruimt de marine explosieven op zee en in havens. Ook redt ze drenkelingen en controleert de kustwateren.

Veiligheid vanuit zee

Eenheden van de Koninklijke Marine kunnen landoperaties uitvoeren of hieraan ondersteuning bieden. Deze ondersteuning bestaat uit de aanvoer van munitie, voeding en water, het bieden van medische en humanitaire hulp en het leveren van vuursteun. De Koninklijke Marine kan met een van haar amfibische transportschepen of het Joint Logistic Support Ship een basis op zee inrichten. Van daaruit kunnen dan marinierseenheden worden ingezet voor operaties op land.

Vanuit deze basis kan ook het bevel worden gevoerd over een operatie. Zo'n 'basis op zee' is helemaal zelfvoorzienend. Zo heeft zij een eigen medische zorg, helikopters, landingsvaartuigen, technische ondersteuning en accommodeert zij diverse militaire specialisten zoals bijvoorbeeld de Maritieme Explosieven Opruimingsdienst (EOD) en Search Teams.

Marine in Nederland

In Nederland levert het oudste krijgsmachtdeel een belangrijke maatschappelijke bijdrage. De marine:

- beschermt en verdedigt het Nederlands grondgebied;
- ondersteunt de kustwacht en voert zoek- en reddingsacties uit;
- bestrijdt terrorisme op en onder water;
- ruimt niet-ontplofte explosieven op zee en in havengebieden;
- levert duikexpertise en duikmedische assistentie;
- verricht hydrografische metingen voor het maken van zeekaarten;
- ondersteunt de civiele autoriteiten bij onder meer natuurrampen of het zoeken naar vermiste personen.

In het Caribisch gebied beschermt de marine het grondgebied en de wateren van het Koninkrijk der Nederlanden. Om deze taken uit te voeren zijn daar permanent marineschepen en marinierseenheden aanwezig.

KONINKLIJKE LANDMACHT

De Koninklijke Landmacht draagt op de grond bij aan vrede, vrijheid en veiligheid in Nederland en daarbuiten. De landmacht doet dit met professionele en goed getrainde militairen. Zij gaan door waar anderen moeten stoppen. Onder de zwaarste omstandigheden voeren zij gevechtsoperaties uit, bieden humanitaire hulp of ondersteunen bij rampen.

De Koninklijke Landmacht heeft in Nederland een aantal (hoofd) taken:

- De landmacht verdedigt het Nederlandse grondgebied, tegen vijandige landen, maar ook tegen aanvallen van groeperingen op bijvoorbeeld Nederlandse burgers of vitale objecten als (kern)energiecentrales, drinkwatervoorzieningen en computersystemen.
- De landmacht ondersteunt overheidsinstanties, bij rampen en crises, maar ook in minder acute situaties. Vrijwel dagelijks roepen civiele autoriteiten de hulp van de landmacht in. Vaak is er behoefte aan specifiek militair materieel of kennis. Met name bij (grote) calamiteiten, zoals de uitbraak van veeziektes en overstromingen,

maar ook bij politieonderzoek en het ruimen van explosieven.

- De landmacht ondersteunt maatschappelijke organisaties, maar dit is geen hoofdtaak. De landmachtbrigades in de regio kijken of het maatschappelijk belang opweegt tegen de inspanning die het kost.

De belangrijkste taken van de landmacht in het buitenland zijn:

- verdedigen van het grondgebied van de NAVO-bondgenoten;
- vrede behouden of afdwingen;
- bieden van humanitaire hulp;
- beschermen burgers en ondersteunen civiele organisaties. Bijvoorbeeld helpen bij het opbouwen van een veiligheidsapparaat.

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

De Koninklijke Luchtmacht is een modern en technologisch krijgsmachtdeel dat wereldwijd actief is. De luchtmacht ondersteunt bestrijding van internationale onrust en biedt hulp bij rampen. In Nederland zorgt ze voor veiligheid vanuit de lucht. Hiervoor beschikt het krijgsmachtdeel over hooggekwalificeerd personeel, vliegtuigen, helikopters en andere wapensystemen.

Binnen Nederland draagt de luchtmacht dag en nacht bij aan veiligheid:

- Jachtvliegtuigen staan paraat voor het beschermen van het luchtruim.
- Transporthelikopters/vliegtuigen evacueren burgers en kinderen uit missiegebieden.
- Gevechtshelikopters ondersteunen opsporingsacties van de Nationale Politie of het Openbaar Ministerie.
- De militaire luchtverkeersleiding draagt bij aan een veilig, ordelijk en vlot verloop van het vliegverkeer.

Operaties in het buitenland

Bij internationale conflicten speelt de luchtmacht een belangrijke rol. De vliegtuigen en helikopters zorgen voor veiligheid, bevoorrading en transport door de lucht. Daarmee draagt de luchtmacht bij aan de afspraken om wereldwijd goed met elkaar om te gaan: het internationaal recht. Dit gebeurt samen met andere krijgsmachtdelen en met bondgenoten van de NAVO en de Verenigde Naties.

De luchtmacht helpt ook slachtoffers van rampen of oorlogsgeweld. Met deze humanitaire operaties levert ze

een belangrijke bijdrage aan de stabiliteit in de wereld. En een stabiele wereld geeft rust. Dat is goed voor de handel en de veiligheid van Nederland.

De ruimte in

De dreiging komt niet alleen meer vanaf de grond of uit de lucht. Maar ook via of vanuit de ruimte. Daarmee komt ook de ruimte steeds meer in beeld als gebied om Nederlandse belangen te verdedigen. Defensie lanceerde met civiele partners al een eigen satelliet. De Koninklijke Luchtmacht was daarbij verantwoordelijk voor het proces en de lancering.

KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

De Koninklijke Marechaussee is een gendarmeriekorps, een politiekorps met militaire status. Dat betekent dat zij zowel militair als politieman of- vrouw zijn.

De Koninklijke Marechaussee waakt over de veiligheid van Nederland en het Caribische gedeelte van het koninkrijk der Nederlanden.

De Koninklijke Marechaussee is in Nederland en wereldwijd veelzijdig inzetbaar voor veiligheid. Ze wordt ingezet op plaatsen van strategisch belang, van koninklijke paleizen tot aan de buitengrenzen van Europa en van luchthavens in Nederland en het Caribisch gebied tot oorlogs- en crisisgebieden overal ter wereld.

De Koninklijke Marechaussee heeft drie hoofdtaken:

Grenspolitie

grensverkeer van personen en bestrijdt criminaliteit die zich niet laat tegenhouden door grenzen. In Nederland doet de marechaussee dit door het bewaken van de Europese buitengrens op vliegvelden, in zeehavens en langs de kust. Daarnaast ook bij de binnengrenzen van het Schengengebied door Mobiel Toezicht Veiligheid. Ook levert de marechaussee een belangrijke bijdrage aan het bewaken van de Europese buitengrens in andere Europese lidstaten.

Rechercheurs van de marechaussee doen onderzoek naar strafbare feiten die naar voren komen tijdens het uitvoeren van de grenspolitietaken. Migratiecontrolehonden van de marechaussee helpen bij het opsporen van verstopte personen in bijvoorbeeld vrachtwagens en bussen die de grenzen passeren.

Bewaken en beveiligen

De Koninklijke Marechaussee is verantwoordelijk voor het ongestoord kunnen functioneren van belangrijke objecten en personen die van vitaal belang zijn voor de Staat. De meest in het

oog springende zijn het Koninklijk Huis en De Nederlandsche Bank. De Koninklijke Marechaussee beveiligd objecten en personen in binnen- en buitenland en beschermt ook de burgerluchtvaart tegen terrorisme.

Internationale en militaire politietaken

De Koninklijke Marechaussee treedt op als politie voor alle Defensieonderdelen. Daarom zijn er marechausseebrigades en -posten gevestigd bij kazernes, militaire vliegbases, de marinehavens en bij onderdelen van de Nederlandse krijgsmacht in het buitenland. De marechaussee treedt ook op als politie voor alle in Nederland verblijvende buitenlandse strijdkrachten en er werken marechaussees bij internationale militaire hoofdkwartieren.

De militaire politietaken zijn preventief, dienstverlenend en reactief. Preventief en dienstverlenend door bijvoorbeeld patrouilles, verkeersdiensten en escorteren van colonnes. De reactieve taak is gericht op naleving van de Wegenverkeerswet, milieuwetgeving en opsporing en/of onderzoeken van strafbare feiten op militaire locaties of gepleegd door militairen.

SPREEK JIJ DE TAAI VAN DE VETERAAN?

Een butsmuts is een helm.

Een buks of proppenschieter
is een wapen (op de foto een
Diemaco C7).

Een RuZa is een rugzak.

Een loempia is een onhandig dan
wel minder intelligent persoon.

AANSPREEKTITELS BIJ DE KRIJGSMACHT

De meeste aanspreektitels (hoe iemand wordt genoemd in een brief of gesprek), komt overeen met de rang. Een aantal rangen heeft een andere aanspreektitel. Hieronder vind je per krijgsmachtdeel de aanspreektitels die verschillen met de rang. Voor een compleet overzicht van alle rangen ga je naar <https://www.defensie.nl/documenten/2021/01/15/rangen-krijgsmacht> of download je de app 'Rangen'.

Koninklijke Marine

Vloot

Rang

Aanspreektitel

luitenant-admiraal, vice-admiraal	admiraal
kapitein-ter-zee	kolonel
kapitein-luitenant-ter-zee	overste
luitenant-ter-zee der 1e, 2e en 3e klasse en 2e klasse oudste categorie	mijnheer/mevrouw
adjudant-onderofficier	adjudant*
sergeant-majoor	majoor
matroos der 1e en 2e klasse	matroos

* Bij de nautische dienst wordt een adjudant aangesproken als opperschipper, een sergeant-majoor als schipper, een sergeant als bootzman en een korporaal als kwartiermeester.

Koninklijke Marine

Mariniers

Rang	Aanspreektitel
luitenant-generaal, generaal-majoor, brigadegeneraal der mariniers	generaal
luitenant-kolonel der mariniers	overste
eerste luitenant, tweede luitenant der mariniers	luitenant
adjudant-onderofficier van de mariniers	adjudant
sergeant-majoor	majoor
marinier der 1e, 2e en 3e klasse	marinier

Koninklijke Landmacht

Rang	Aanspreektitel
luitenant-generaal, generaal-majoor, brigadegeneraal	generaal
luitenant-kolonel	overste
kapitein	kapitein tenzij cavalerie dan ritmeester
eerste luitenant, tweede luitenant	luitenant
adjudant-onderofficier	adjudant
sergeant der 1e klasse/wachtmeester der 1e klasse	sergeant/ wachtmeester
korporaal der 1e klasse	korporaal
soldaat der 1e, 2e en 3e klasse	soldaat*

* Afhankelijk bij welk wapen, dienstvak of regiment een soldaat is ingedeeld kan de aanspreektitel ook zijn: grenadier, jager, fuselier, commando operator, stoter, huzaar, kanonnier, rijder of pontonnier.

Koninklijke Luchtmacht

Rang	Aanspreektitel
luitenant-generaal, generaal-majoor	generaal
luitenant-kolonel	overste
eerste luitenant, tweede luitenant	luitenant
adjudant-onderofficier	adjudant
sergeant der 1e klasse	sergeant
korporaal der 1e klasse	korporaal
soldaat der 1e, 2e en 3e klasse	soldaat

Koninklijke Marechaussee

Rang	Aanspreektitel
luitenant-generaal, generaal-majoor, brigadegeneraal	generaal
luitenant-kolonel	overste
eerste luitenant, tweede luitenant	luitenant
adjudant-onderofficier	adjudant
wachtmeester der 1e klasse	wachtmeester
marechaussee der 1e, 2e, 3e en 4e klasse	marechaussee

Geestelijk verzorgers worden ongeacht hun rang aangesproken zoals ze in hun godsdienst worden aangesproken: dominee, aalmoezenier, rabbijn, imam, pandit, et cetera.

Letter A – **ALFA**

Achteruit eten: Kotsen

Afhangen: De uitrusting afdoen

Afnokken: Weggaan, vertrekken

AMO: Algemene Militaire Opleiding

AMV: Algemeen Militair
Verpleegkundig

Aoo: Adjudant-onderofficier AWOL:

Absent without Leave:

Ongeoorloofd afwezig

Letter B – **BRAVO**

Barang: Uitrusting, door de militair
zelf te dragen, ook; bagage

BBO: Bestuderen binnenkant
oogleden, oftewel slapen

BBT'er: Beroepsmilitair met een
contract voor bepaalde tijd

BD: Buiten Dienst. Deze afkorting
hebben beroeps-militairen
achter hun rang staan als zij met
functioneel leeftijdsontslag zijn of de
dienst verlaten hebben

Beatrix nikes: Van rijkswege
verstrekt sportschoeisel

Binnenslaper: Militair die door de
weeks op de kazerne overnacht

(de) Blauwe: Marechaussee

Brown out: Opgeworpen stofwolken
door een laagvliegend of landende
helikopter. Zicht in deze condities is
zeer beperkt

Buddy: Maatje, kameraad

Butsmuts: Helm

Letter C – **CHARLIE**

Camo: Camouflage

Cie: Compagnie, een leger-
onderdeel van 100 tot 150
manschappen

Corveestreep: Korporaal

Colt: Het Colt C7-geweer is het
standaard infanteriewapen van de
Nederlandse krijgsmacht. Met het
wapen kunnen geoefende militairen
doelen raken tot op zo'n 300 meter

Conifeer: Luchtmachtjargon voor
een gecamoufleerde landmacht
militair

CP: Commandopost

Commandovoering:
Commandovoering is het
(onder operationele
omstandigheden) effectief leiden
van een militaire organisatie om

haar opgedragen doelstellingen
op een beslissend moment in tijd
en plaats te realiseren door het
concentreren van gevechtskracht

CLS: Combat Life Saver, militair met
uitgebreide eerste hulp opleiding
en enige geneeskundige uitrusting

CinC: Commander in Chief:
Commandant

COS: commander on scene

Letter D – **DELTA**

Decisive operations: Beslissende
operatie. Extern gerichte operatie
waarin de activiteiten leiden tot het
verwezenlijken van de opdracht,
missie of taak

Deep operations: De diepe
operaties/deep operations,
operaties diep in het vijandelijk
gebied gericht tegen eenheden
die niet in direct gevechts-contact
staan

DHC: Defensie Helikopter
Commando

Dikke boem: Granaatinslag

Dipli: Dienstplichting militair

DT: Dagelijks tenue (het 'nette pak')

Doorvoershospitaal: Het doorvoershospitaal heeft tot taak de gewonden en zieken meer volledig te behandelen of voor verdere afvoer (doorvoer) geschikt te maken

Dubbele: Sergeant-Majoor/opperwachtmeester

Letter E – ECHO

Erwtensoepp: Vroeger was erwtensoepp (snert) het gerecht dat op alle Open Dagen van de Landmacht werd uitgedeeld. Tijdens defensiedagen is het soms nog aanwezig

Endex: Einde oefening (END of EXercise)

Eindbaas: Vrouwelijke Landmacht militair

Letter F – FOXTROT

Fietsenmaker: Militair van de Technische Dienst

Flare: Een flare is infrarood tegenmaatregel ('infrared countermeasure') die door een vliegtuig of helikopter wordt gebruikt om zich te beschermen tegen een warmtezoekende/hittezoekende raketten

Fluim: Luchtmachter

FOB: Forward Operating Base. Een FOB is een decentraal, voorwaarts

gelegen, semi-permanent ondersteunings-punt in het gebied van een grondgebonden operatie

FTX: Field Training Exercise. Oefening in het veld onder nagebootste operationele gevechtssomstandigheden

FUBAR: Fucked Up Beyond All Recognition

FLO: Functioneel leeftijdsontslag (pensioen)

Letter G – GOLF

Gevechtsgereedheid: De gevechtsgereedheid geeft de tijd aan waarbinnen een eenheid klaar moet staan om ingezet te worden. De gevechtsgereedheid bepaalt inzet en beveiliging

GFT-tenue: Camouflagepak

GNGP: Geniegroep. Tegenwoordig veelal ingezet met een gepantserd wielvoertuig, de Boxer

Genezerik: Iemand van de geneeskundige dienst

Gummienekken: Bijna in slaap vallen/knikkenbollen

Gympie: Sportinstructeur

Letter H – HOTEL

Hamil: Handboek Militair. Het handboek Militair behandelt basiskennis waarover iedere militair van de Koninklijke Landmacht in

Nederland dient te beschikken

Hakjes maken: Je melden bij een militaire meerdere om vervolgens op je lazer te krijgen

Hepla odema: Herkenningsplaatje op de man

Hesco: De Hesco is een moderne schanskorf die voornamelijk wordt gebruikt als wand die bescherming biedt tegen explosies of vuur van klein kaliber wapens

HOTO'en: Hand over Take Over, overleg plegen met een collega of een opdracht overdragen aan een collega

Hozuwidivada: Hoe zullen we dit varkentje wassen: hoe pakken we dit aan?

Hospik: Militair van Genees-kundige Dienst. Heeft een uitgebreide eerste hulp opleiding en enige genees-kundige uitrusting

Letter I – INDIA

Instijgen: In een voertuig instappen

IWAB: Verwijzing naar een persoon met de houding: 'Ik weet alles beter'

IMO: Initiële militaire opleiding

Letter J – JULIET

Jeneverkruis: Officierskruis, onderscheiding voor 15 jaar langdurige dienst als officier

JISTARC: Joint Intelligence,

Surveillance, Target Acquisition & Reconnaissance Commando) is een inlichtingeneenheid

Letter K – KILO

Kadaver: Verwijzing naar een persoon. 'Bewegen met je kadaver', stoffelijk overschot

Kintikken: Niets te doen hebben

Klobu: Klotenburger

Klont: Landmacher

Klu: Koninklijke Luchtmacht

Korporaal-majoor: Korporaal der eerste klasse

Klekikadewado: Klein kind kan de was doen: eitje, gemakkelijk

KIA: Killed in Action

KVO: Kennisgeving van Ontvangst: Ten teken dat het bericht is ontvangen en begrepen

Letter L – LIMA

Laro: Landrover

LB/Lima Bravo: Lekker Belangrijk

Liboza: Linkerbovenzak

Lupa: Lunchpakket

Letter M – MIKE

Majorette: Vrouwelijke majoor

Mipapo: Voormalig Militair Paspoort (nu smartcard)

(in de) Mist: Spoorloos zijn

MIA: Missing in Action

Letter N – NOVEMBER

Naar rechts richten: Iemand corrigeren/de waarheid zeggen/exercitie opdracht

Nonex: Geen oefening (NON EXercise). Om bijvoorbeeld het verschil aan te duiden wanneer er 'echt' iets mis zou gaan bij een rampenoefening.

Nukubu: Nutteloze kutburger

Letter O – OSCAR

OA: Ongeoorloofd Afwezig

Opa: Ontbijtpakket

Letter P – PAPA

Paardenvolk: Personeel ingedeeld bij een bereden wapen, meestal cavalerie

Pau: Personenauto

Pax: Personen/collega's

Pieper: Kogel, patroon

PGU: Persoonsgebonden Uitrusting

Pleisterplakker: Militair van de Geneeskundige Dienst

Pluba: Plunjebaal

PSU: Persoonlijke Standaarduitrusting

Letter Q – QUEBEC

Letter R – ROMEO

Repat: Repatriëring van een persoon naar Nederland vanuit een operatiegebied

RD/Romeo Delta: Regel dat! (op gebiedende wijs)

Roger: Uitgesproken als een Engelse naam. Het wordt gebruikt om aan te geven dat een ontvangen opdracht/bevel begrepen is. Voor de gever van de opdracht is het dan een bevestiging dat de ontvanger aan de slag gaat. Roger kan als de omstandigheden dit noodzakelijk maken ook vervangen worden door met de rechtshand de groet te brengen

Rotota: 'Ronnie Tober Tasje', een klein rond goederentasje

Letter S – SIERRA

Sectie Stiekem: Militaire Inlichtingendienst & sectie 2 van een eenheid

SLA: Schutter Lange Afstand

Smurfen: De Koninklijke Marechaussee. Vaak wordt het intronummer van de smurfen

gefloten wanneer er KMar voorbij komt. De naam is gekozen vanwege de blauwe kleding van de KMar
Spijkerbroek: Iemand die vanuit de burgermaatschappij de opleiding in gaat voor militair

SNAFU: Situation Normal All Fucked Up

SMO: Specialistische Militaire Opleiding en Sergeant Majoor Opleiding

Stip: Adjudant onderofficier. Het rangonderscheidingsteken heeft de vorm van een stip

Specops: specialistische operaties

S1: Personeel functionaris (HR), staffunctie

S2: Inlichtingen, staffunctie

S3: Operaties, staffunctie

S4: Logistiek, staffunctie

S5: Plannen, staffunctie

S6: Verbindingen/communicatie(systemen), staffunctie

S7: Opleiding en Training, staffunctie

S8: Financien, staffunctie

S9: Civiel-militaire samenwerkingen(CIMIC), staffunctie

S10: Strategische communicatie

Letter T – TANGO

Tfn: Telefoon

Two-I-C: Second in command (2iC): plaatsvervangend commandant

Tor: Marinier

Letter U – UNIFORM

Letter V – VICTOR

VRA: Verzoek/ Rapport/Aanvraag: een formuliertje waarmee je verlof vroeg of aangaf dat je spullen kwijt was... Vaak in drievoud

Visser: Marineman of -vrouw

Visstick: Marinier

Letter W – WHISKEY

Wawa: Waterwagen, aanhanger met een waterreservoir

Wol-pakket: Warm/ ontbijt/ lunchpakket in één

Letter X – X-RAY

Letter Y – YANKEE

YPR: Rupsvoertuig, licht gepantserd. Veel verschillende soorten voor verschillende taken

Letter Z – ZULU

ZT: Ziek Thuis

Zandhaas: Infanterist

MUSEA

Stichting Koninklijke Defensiemusea is de overkoepelende organisatie van de vier defensiemusea: het Mariniersmuseum in Rotterdam, het Nationaal Militair Museum in Soesterberg, het Marinemuseum in Den Helder en het Marechausseemuseum in Buren. De vier musea hebben als missie met kracht het militaire verhaal en het verhaal van militairen een plek te geven.

Nationaal Militair Museum

Bezoekadres:
Verlengde Paltzerweg 1
3768 MX Soesterberg

Marinemuseum

Bezoekadres:
Hoofdgracht 3
1781 AA Den Helder

Marechausseemuseum

Bezoekadres:
Weeshuiswal 9
4116 BR Buren

Mariniersmuseum

Bezoekadres:
Wijnhaven 7-13
3011 WH Rotterdam

HANDIGE INFORMATIE

Landelijk Zorgsysteem *voor Veteranen*

LZV programmabureau

Willem van Lanschotlaan 1

3941 XV Doorn

(085) 48 52 000

info@lzv-groep.nl

www.lzv-groep.nl